

Nr 187

Av herrar Carlsson i Huskvarna och Carlsson i Tibro, om särskilt bottenavdrag vid beskattningen för folkpensionär.

(Lika lydande med motion nr 158 i Första kammaren)

En folkpensionär som har en mindre inkomst vid sidan av folkpensionen får på ett särskilt kännbart sätt erfara de speciella marginalskatteproblem som med nuvarande regler uppkommer i dessa situationer. Förhållandet är följande.

Har pensionären endast folkpensionen att leva på, blir han regelmässigt befriad från inkomstskatt. Han kan ha en viss, obetydlig inkomst vid sidan av folkpensionen och kan på yrkande därom få särskilt avdrag och blir då i allmänhet inte beskattad. Men uppgår inkomsten till nämnvärt belopp, beskattas han för en växande del av inkomsten och får vid en relativt låg sidoinkomst skatta för hela inkomsten, inklusive folkpensionen. Hårtill kommer att bostadstilläggen, som är inkomstprövade, reduceras och bortfaller vid viss storlek av inkomsten. Tar man hänsyn även till detta inkomstbortfall, blir marginalskatten vid sidoinkomster på några tusen kronor betydligt större än för större inkomster. För folkpensionärer, som har en smärre sidoinkomst av t. ex. en extrasyssla, föreligger det därför ett speciellt marginalskatteproblem, som det finns all anledning att uppmärksamma.

Vad här anförts har tidigare vid flera tillfällen påtalats i motioner från folkpartiets sida. Riksdagens majoritet har ställt sig avvisande till framförda förslag om reformering av skattereglerna på denna punkt.

Vi kan inte dela uppfattningen, att nuvarande regler medger tillräckliga möjligheter att beakta de särskilda förhållanden som föreligger för folkpensionärerna. Det nuvarande avdraget är alltför snävt både till utformning och tillämpning. Det borde utvidgas dels så att det utan särskild anhållan därom alltid komme folkpensionären till del, dels så att det ökades till beloppet. Avtrappningen borde i penning bibehållas så att det förbehölls sådana lägre inkomster av arbete, som kan anses mest behöva avdraget. Det skulle kunna tillämpas schablonmässigt och lika för alla sådana mindre inkomster.

Till saken hör vidare att i några fall kommer skatten på den inkomst, som en folkpensionär förtjänat på en extra syssla, ofta som en obehaglig överraskning i form av kvarskatt. Irritationen blir av lättförståeliga skäl stor, och i många fall avskräckes pensionären från att ta en ny eller fortsatt extrasyssla, vilket han annars finner nyttigt för sitt välbefinnande.

I fråga om beskattning av hyresvärde av eget hem eller inkomst av ett mindre kapital tillämpar taxeringsmyndigheterna enligt uppgift en mycket restriktiv praxis. Fallet är ofta att folkpensionären inte har någon annan inkomst än folkpensionen, men han bor i en egnafastighet som han själv äger. Hyresvärdet för egna hemmet lägges då till hans folkpension och han blir påförd skatt. I andra fall kan förhållandet vara det, att pensionären har en mindre ränteinkomst av ett sparkapital, som inte överstiger förmögenhetsskattegränsen (80 000 kr.). Annan inkomst utöver folkpensionen har han inte, men i taxeringshänseende sammanlägges ränteinkomsten med folkpensionen, och han blir påförd skatt. I båda fallen synes nu tillämpade beskattningspraxis oskälig. Har folkpensionären utöver folkpensionen endast en naturainkomst i form av egen villa, borde detta hyresvärde i dessa fall undantagas från beskattning. Även en mindre ränteinkomst av eget kapital borde, utöver vad gällande kapitalavdrag medger, kunna undantagas från beskattning i de fall folkpensionären icke har någon annan inkomst vid sidan av folkpensionen.

Det borde vara möjligt att finna en tillfredsställande, teknisk lösning på dessa beskattningsproblem. Med hänsyn till sin avgränsade natur borde det utan olägenhet kunna utredas oberoende av skatteberedningen.

Under hänvisning till det anförda föreslår vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt utredning och förslag till särskilda bottenavdrag för folkpensionär, så att smärre inkomster vid sidan av folkpensionen blir i ökad utsträckning skattefria.

Stockholm den 24 januari 1962

Henning Carlsson

i Huskvarna

Harry Carlsson

i Tibro